

Bogdan Ney

KIERUNKI DZIAŁALNOŚCI WYDZIAŁU NAUK O ZIEMI I NAUK GÓRNICZYCH PAN ZWIĄZANE Z GEOINFORMACJĄ

PAN, Przewodniczący Wydziału VII PAN

Wydział Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych PAN, utworzony w 1978 roku (reprezentowane w nim dyscypliny naukowe były związane w latach 1952-1978 z innymi wydziałami PAN; w większości z wydziałem nauk ścisłych i geologicznych) obejmuje następujące dyscypliny naukowe: geologia, geofizyka, geodezja (i kartografia), oceanologia, geografia (fizyczna i ekonomiczno-społeczna), nauki górnicze. Wydział nadzoruje naukowo następujące placówki: Instytut Nauk Geologicznych, Instytut Geofizyki, Instytut Oceanologii, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Instytut Mechaniki Górotworu, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią, Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska, Muzeum Ziemi. Przy Wydziale działają następujące komitety naukowe: Nauk Geologicznych, Nauk Mineralogicznych, Gospodarki Surowcami Mineralnymi, Badań Czwartorzędu, Geofizyki, Geodezji, Gospodarki Wodnej, Badań Morza, Nauk Geograficznych, Górnictwa, Inżynierii Środowiska. Aktualnie do Wydziału należy 32 członków krajowych (rzeczywistych i korespondentów). W skład Wydziału wchodzi ponadto dyrektorzy placówek naukowych i przewodniczący komitetów naukowych związanych z Wydziałem, nie będący członkami PAN. Placówki naukowe i komitety naukowe związane z Wydziałem wydają periodyki naukowe.

Przytoczone najważniejsze informacje o Wydziale Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych PAN charakteryzują zarazem kierunki działalności naszego Wydziału, związane z geoinformacją. Jesteśmy wydziałem PAN najbardziej zainteresowanym geoinformacją; niektóre inne wydziały Akademii Nauk również są aktywne w dziedzinie geoinformacji, przy czym ich aktywność dotyczy wybranych warstw tematycznych. Chodzi o Wydziały: Nauk Biologicznych, który zajmuje się naukowo biosferą (ekologia) oraz Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych, którego aktywność naukowa dotyczy niemal 90% powierzchni kraju, aczkolwiek w tematycznie stosunkowo wąskim zakresie gleboznawstwa, użytków rolnych i leśnictwa, a także o Wydział Nauk Technicznych, który obejmuje naukowo m. in. inżynierię lądową i wodną, energetykę oraz urbanistykę i architekturę.

W ramach VII Wydziału PAN wiodącą rolę kreatywną w geoinformacji odgrywają trzy dyscypliny naukowe: geografia i geodezja tworzą dane i informacje o powierzchni Ziemi konfigurowane w nowoczesne, skomputeryzowane systemy informacji przestrzennej, natomiast geologia pełni analogiczną rolę w stosunku do wnętrza Ziemi, ze szczególnym uwzględnieniem wierzchnich warstw skorupy ziemskiej. Wszystkie pozostałe dyscypliny naukowe reprezentowane przez nasz Wydział współpracują

w tworzeniu geoinformacji, w różnych zakresach tematycznych i w różnych stopniach zaangażowania. Jednocześnie wszystkie dyscypliny naukowe należące do Wydziału są użytkownikami geoinformacji, ponieważ jest to nieodzowne do integrowania informacji przestrzennych o określonych zakresach tematycznych oraz do nadawania tworzonym przez nie informacjom merytorycznym charakteru przestrzennego, poprzez jednoznaczne nawiązywanie ich do układów odniesień przestrzennych. Wiodącą rolę w tej ostatniej funkcji pełni geodezja, która tworzy również podstawowe układy odniesienia do Ziemi i zajmuje się szczegółową kartografią powierzchni Ziemi oraz geografia, która *opisuje kartograficznie* powierzchnię Ziemi w skalach (środowiskach skalnych) globalnych i regionalnych. Kartografia, będąca *narzędziem wspólnym* w geoinformacji, odgrywa ogromną rolę również w geologii.

Geoinformacja jest uprawiana, w różnym stopniu aktywności, we wszystkich instytutach nadzorowanych przez Wydział, przy czym wiodącym jest tu Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania oraz należy do pola działalności większości komitetów naukowych, funkcjonujących przy Wydziale.